

POP OCH POLITIK

LÄRARHANDLEDNING

OM POP OCH POLITIK

Pop och politik skildrar den moderna historien presenterad genom ett populärmusikaliskt filter; från rockens födelse på 1950-talet fram till idag. Hur har popmusiken påverkat samhället och tvärtom?

Pop och politik har ett ungdomligt tilltal och lärare som har använt programmet vittnar om engagerade elever. Svensk-läraren Mona Schiller beskriver elevernas musikfyllda redovisningar som "en euforisk upplevelse, inte bara för kompisarna i elevgruppen utan även för mig som lärare" (se intervju på *Pop och politik*s seriesida på UR.se). *Pop och politik* finns som både radio och tv.

LÄRARHANDLEDNING

Syftet med uppgiften

Den här handledningen är ett exempel på hur *Pop och politik* kan användas till ett större projektinriktat arbete i svenska, historia och/eller samhällskunskap. Syftet är att ge eleverna:

- förmågan att planera och genomföra muntlig framställning samt söka, läsa, analysera, reflektera och kritiskt granska olika texter och källor (t.ex. svenska, historia och samhällskunskap)
- kunskaper om, samt förmågan att analysera, olika samhällsfrågor och samhällsförhållanden t.ex. demokrati, mänskliga rättigheter samt hur olika ideologiska, politiska, ekonomiska, sociala och miljömässiga förhållanden påverkar och påverkas av individer, grupper och samhällsstrukturer (samhällskunskap)
- kunskaper om händelser och personer utifrån olika tolkningar och perspektiv samt förmågan att använda en historisk referensram för att förstå nutiden (historia)

(Gy11, centralt innehåll i ämnesplanerna för svenska, historia respektive samhällskunskap)

Uppgift

Att göra ett eget avsnitt av *Pop och politik* i form av en muntlig multimodal presentation. Fokus ska ligga på att väva ihop fakta från olika källor med poplåtar, som på något sätt kommenterar det valda ämnet, samt en analys av lätttexterna.

Uppgiftens utformning kräver att minst tre källor används i arbetet med fakta-insamling. Ett förslag till reglering är att en av dessa källor ska vara skriftbaserad.

Tänkt tidsåtgång för uppgiften är minst 4-5 veckor, men det kan givetvis justeras. Om eleverna förväntas intervjua någon bör man räkna med ytterligare en veckas arbete.

Eventuellt kan man introducera eleverna till följande moment innan arbetet med uppgiften startar:

- Retorik och presentationsteknik
- Informationssökning
- Källkritik och källhänvisning

Jobbar man med specifika samhällsfrågor eller historiska händelser kan det dessutom vara en idé att introducera eleverna för detta innan arbetet med *Pop och politik* inleds.

Introducera uppgiften för eleverna

Presentera *Pop och politik* för eleverna. Alla säsonger och dess olika avsnitt finns på ur.se eller via din mediecentral. Varje avsnitt tar upp ett specifikt ämne/tema. Uppmärksamma eleverna på att programmet finns i både tv- och radioformat. Eventuellt vill du som lärare bestämma om eleverna ska arbeta med radio, tv eller både och.

Lyssna/titta tillsammans med eleverna på ett avsnitt och gå igenom programstrukturen. Är eleverna bekanta med avsnittens uppbyggnad blir det mindre frågor när de senare arbetar mer självständigt. Tanken är att elevernas presentation

ska efterlikna programstrukturen (behöver självklart inte vara exakt). Innehållsmässigt är tanken att de ska inspireras av programmen snarare än att de härmar och kopierar. Elevernas presentation ska alltså fyllas med innehåll och fakta som de själva söker fram ur andra källor.

Så här är många avsnitt av Pop och politik uppbyggda (något förenklat). Som lärare kan man givetvis styra vilka delar som ska ingå i elevernas presentation.

- Signatur
- Introduktion till avsnittets ämne
- Låt
- Reportage uppbyggt på låten och intervju (oftast med artist eller låtskrivare)
- Programledaren analyserar/betraktar dagens ämne (vilket leder till nästa låt)
- Låt
- Medley (ett kort sjok med av relevanta låtar)
- Låt
- Reportage och intervju med forskare, journalist eller dylikt kring låten/ämnet
- Låt (som ger ett mer historiskt perspektiv)
- Reflektioner kring och analys av den lite äldre låten för att ge ett historiskt perspektiv på ämnet
- Låt
- Avslutning och sammanfattning

Eleverna väljer ämne

Låt eleverna arbeta i grupp (som en liten miniredaktion). Storleken på gruppen kan givetvis variera, men arbetsmängden bör bli rimlig om man arbetar två och två.

Låt eleverna välja ett ämne som deras presentation ska behandla. Här kan man låta eleverna välja helt fritt eller så avgränsar man urvalet till *Pop och politik*s avsnittsrubriker. Ett alternativ är att styra ämnesvalet så att det passar relevant ämnesplan och det kunskapsmoment, som man arbetar med just för tillfället. Om någon väljer att arbeta med samma ämne som tas upp i något av avsnitten bör det påpekas att presentationen måste ta upp nytt innehåll och/eller nya låtar.

Eleverna gör en arbetsplan

Eleverna lyssnar på ett avsnitt (förslagsvis ett som relaterar till deras presentationsämne) i sin grupp för att själva analysera programstrukturen. Eleverna ska efterlikna strukturen, men givetvis inte kopiera innehållet. Centralt i den här inledande analysen bör vara en diskussion om hur olika låtar kan beskriva och kommentera samhällsfrågor och historiska skeenden/personer.

Eleverna sätter ihop en skiss eller arbetsplan över sin presentation. Vilka delar ska den innehålla, vilka fakta vill de få fram, vilka källor har de tänkt att använda, vilka låtar vill de använda, vilka personer kan vara relevanta att intervjua och vilka diskussioner kan man ta upp med övriga i klassen etc. Läraren (chefredaktören) godkänner arbetsplanen innan själva arbetet börjar.

Förslagsvis gör eleverna sin arbetsplan i en loggbok, i vilken de också förväntas dokumentera sin arbetsprocess. Hur, och om, loggbok ska användas är upp till ansvarig lärare.

TIPS UNDER ARBETSPROCESSEN

En central del i arbetet är låtarna och en analys av låttexterna. Det kan dock vara svårt att hitta låtar som berör det ämnet man har valt.

- Ett tillvägagångssätt är att söka på "låtar om [valt ämne]" på internet.
- Vill man ha fram låttexter brukar det ofta fungera om man söker på "[låttitel] lyrics".
- Det går att rådfråga redaktionen på programmets Facebook-sida.
- Samla alla låtar i en spellista. Det kan vara kul för eleverna att gå tillbaka till och lyssna på.

Uppmana eleverna att utmana sig själva och fördjupa sig i sådant som de inte förstår eller sådant som de tycker är svårt. Att öva på att söka information höjer inte bara kunskapsnivån, utan stärker även självförtroendet. Om nya saker tas upp gör det även presentationen ännu mer spännande för de som lyssnar.

Uppmana eleverna att vara källkritiska. Om den diskussionen ska redovisas eller föras i loggböckerna avgör du som lärare och arbetsledare. Vill man att presentationerna ska likna ett avsnitt av *Pop och politik* är det kanske bäst att ta källkritiken i loggboken.

Presentationen

Tanken är att presentationen ska vara minst 30 minuter lång (ca 15 minuter var). Se till att all teknik finns på plats och fungerar. Till redovisningen bör eleverna kunna spela upp musik och rörlig bild samt visa sina presentationer på storbild (med projektor eller dylikt).

Tillåt minst 15 minuter för diskussion och frågor efter presentationen. Uppmana lyssnande elever att ställa frågor. Retorik handlar inte bara om rätten att tala, utan även om vett att lyssna.

Fortsatt arbete

För fördjupad ämneskunskap kan man efter presentationerna arbeta vidare med att läsa temarelaterad skönlitteratur, poesi, eller relevanta faktatexter och artiklar. Ett liknande arbetsupplägg kan användas för framställning av utredande texter och annan sakprosa; tänk *Pop och politik* som musiktidning, där presentationsformen är skriftlig snarare än muntlig.

Lärohandledningen är skriven av Björn Appelgren och Anna Holmlin Nilsson, mediepedagoger på UR, fritt efter en idé av Mona Schiller, gymnasielärare i svenska

LISTA ÖVER AVSNITTSRUBRIKER I POP OCH POLITIK

TV

2012
Pionjärer
Censur
Exotism
Folkhemmet
Image
Musik och förtryck
2013
Musik och klass
Fångenskap
Bilen
Laddad musik
Demokrati
FN

RADIO

2009
Tonåringen
Arbete
EU
Personkult
Invandring
Resor

Hemmafrun
AIDS
Skolan
Miljö
Frihet
Datorn
2010
Folkhemmet
Konsumtion
Mord
Jag, vi och dom
Frigörelse
Droger
Religion
Radio
Status
2011
Hybris
Sorg
Rymden
Mod
Yta
Exotism
Pionjärer
Hemligheter

Familjen
Manipulation
2012
Skandaler
Olja
Hemma
Hämnd
Monarki
Väder
Mat
Telefon
Stockholm
Best-of PoP
2013
Kroppen
Över gränsen
Ungdom
Otäckt
Kläder
Motion
Väld
Rikedom
Papper och penna